

International bilingual journal in
Humanities & social Sciences

Millennium

მილენიუმი

Academy for Digital
Humanities - Georgia

Vol. 4
2026

The Bilingual Scientific Online Journal of the Academy for Digital Humanities

in Humanities and Social Science

დიგიტალური ჰუმანიტარიის აკადემია - საქართველოს

ორენოვანი საერთაშორისო ახალგაზრდული სამეცნიერო ონლაინჟურნალი

მილენიუმი

Millennium

Volume 4

Tbilisi/თბილისი

2026

The peer-reviewed bilingual scientific online journal **Millennium** was initiated by the founders of the Academy for Digital Humanities and is designed for young researchers working in Humanities and Social Sciences – master students, doctoral students and postdocs. Millennium aims to promote the academic development of a new generation of scientists by creating an academic platform for young researchers working in the Humanities and Social Sciences to publish scientific papers.

დიგიტალური ჰუმანიტარიის აკადემიის რეცენზირებადი ელექტრონული ბილინგუური სამეცნიერო ჟურნალი „მილენიუმი“ დაარსდა დიგიტალური ჰუმანიტარიის აკადემიის დამფუძნებელთა მიერ და განკუთვნილია ჰუმანიტარიაში და სოციალურ მეცნიერებებში მოღვაწე ახალგაზრდა მკვლევართათვის - მაგისტრანტების, დოქტორანტებისა და პოსტდოქტორანტებისათვის. ჟურნალი „მილენიუმი“ მიზნად ისახავს მეცნიერთა ახალი თაობის აკადემიური განვითარების ხელშეწყობას - ჰუმანიტარულ დარგებსა და სოციალურ მეცნიერებებში მომუშავე ახალგაზრდა სპეციალისტებისათვის აკადემიური პლატფორმის შექმნას სამეცნიერო ნაშრომების გამოსაქვეყნებლად.

Scientific Council:

Chairman of the Scientific Council: Manana Tandaschwili (Germany)

Members of the Scientific Council: Manana Tandaschwili (Germany), Jost Gippert (Germany), Gerd Carling (Germany), Iryna Gurevych (Germany), Khatuna Beridze (Georgia), Emzar Jgerenaia (Georgia), Vakhtang Litcheli (Georgia), Rati Skhirtladze (Georgia)

Secretary of the Scientific Council: Sarah Dopierala (USA)

სამეცნიერო საბჭო:

სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარე: მანანა თანდაშვილი (გერმანია)

სამეცნიერო საბჭოს წევრები: იოსტ გიპერტი (გერმანია), გერდ კარლინგი (გერმანია), ირინა გურევიჩი (გერმანია), ხათუნა ბერიძე (საქართველო), ემზარ ჯგერენაია (საქართველო), ვახტანგ ლიჩელი (საქართველო), რატი სხირტლაძე (საქართველო), ნანა ლოლაძე (საქართველო).

სამეცნიერო საბჭოს მდივანი: სარა დოპიერალა (აშშ)

Editorial Board:

Mariam Kamarauli (Editor-in-Chief), Eka Kvirkvelia (Editor), Mzia Khakhutaishvili, Maia Kuktchishvili, Mariam Matiashvili, Mariam Rukhadze, Giorgi Jgharkava (Executive Secretary), Mariam Gobianidze, Zviad Zalikiani.

სარედაქციო საბჭო:

სარედაქციო საბჭო: მარიამ ყამარაული (მთავარი რედაქტორი), ეკა კვირკველია (რედაქტორი), მზია ხახუტაიშვილი, მაია კუტჩიშვილი, მარიამ რუხაძე, გიორგი ჯღარკავა (აღმასრულებელი მდივანი), მარიამ გობიანიძე, ზვიად ზალიკიანი.

დიგიტალური
ჰუმანიტარიის
აკადემია

© Academy for Digital Humanities - Georgia

© დიგიტალური ჰუმანიტარიის აკადემია - საქართველო

ISSN 2960-9887 (Online)

Millennium, Volum 4

მილენიუმი, ტომი 4

Content / სარჩევი

I. Kartvelian Languages / ქართველური ენები

- ელზა ასანიძე (ივ. ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი) 5
კომპოზიციის ინდექსი ქართველურ ენებში

Elza Asanidze (Ivane Javakhishvili Tbilisi State University)
The Composition Index in Kartvelian Languages

II. Linguistics / ლინგვისტიკა

- თამაზ დევიძე (აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი) 32
სემანტიკური ტრანზიციის სინტაქსური მახასიათებლები ახალი იადგარის
დიდმარხვის ჰიმნოგრაფიაში

Tamaz Devidze (Akaki Tsereteli State University)
Syntactic Features of Semantic Transition in the Lenten Hymnody of the New Iadgari

- დავით იობიძე (აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი) 49
მიცემითბრუნვიანი აქტანტისა და ვითარებითბრუნვიანი სახელის ფუნქციურ-
სემანტიკური დიფერენციაცია ძველ ქართულში: ერთი გელათური თარგმანის
მეტატექსტის საფუძველზე

David Iobidze (Akaki Tsereteli State University, Georgia)
The Functional-semantic Differentiation of a Dative-marked Actant
and an Adverbial-case Noun in an Old Georgian: Based on the Metatext of a Gelatian Translation

III. Manuscript Studies / ხელნაწერთა კვლევა

- სანდრო ცხვედაძე (ჰამბურგის უნივერსიტეტი, ხელნაწერ კულტურათა შემსწავლელი 72
ცენტრი)
ბერძნული სახარება-ლექციონარი Paris, BnF, grec 279 და ჟალიის (ღალიის) ქართული
მონასტერი კვიპროსზე

Sandro Tskhvedadze (University of Hamburg, CSMC)
The Greek Gospel Lectionary Paris, BnF, grec 279 and the Georgian Monastery of Gialia in Cyprus

IV. Digital Rustvelology / დიგიტალური რუსთველოლოგია

- იანიკ ლიდტკე (გოთე ფრანკფურტის უნივერსიტეტი) 94
მარგალიტის ეკვივალენტები რუსთაველის „ვეფხისტყაოსნის“ ორ ესპანურ
თარგმანში: კორპუსზე დაფუძნებული კვლევა

Jannik Liedtke (Goethe Frankfurt University)
Equivalent Renderings of the Georgian Lexeme *margaliti* in Two Spanish Translations of Rustaveli's
The Knight in the Panther's Skin: A Corpus-Based Translation Study

V. Communication Studies / მედია და კომუნიკაცია

- ნინო კვიტაშვილი** (საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი) 133
სამეცნიერო ჟურნალისტიკის ენა ციფრულ მედიაგარემოში
(ქართული მულტიმედიაური გამოცემების მიხედვით)
- Nino Kvitashvili** (Georgian Technical University)
The Language of Science Journalism in the Digital Media Environment (According to Georgian Multimedia Publications)
- კიმ სპოლიარევიჩი** (ჰესენის მთავარი სახელმწიფო არქივი, ვისბადენი, გერმანია) 164
ხორვატული მედიის პერსპექტივა ნაციონალ-სოციალისტური გერმანიის შესახებ
- Kim Spoljarevic** (Hessian Main State Archive, Wiesbaden)
The Croatian Media's Perspective on National Socialist Germany
- ლევან ქათამაძე** (ლევან კირკლენდის სტიპენდიანტი ვარშავის უნივერსიტეტში) 191
სტრუქტურული აცდენა სამოქალაქო კამპანიებში: კამპანიის ადაპტაციური
არქიტექტურის მოდელი (ACAM)
- Levan Katamadze** (Lane Kirkland Fellow at the University of Warsaw)
Structural Misalignment in Civic Campaigns: The Adaptive Campaign Architecture Model (ACAM)

VI. Political Linguistics / პოლიტიკური ლინგვისტიკა

- თამარ გუჩუა** (აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი) 212
ზემოთ/ქვემოთ და წინ/უკან: ორიენტაციული მეტაფორები ქართულ პოლიტიკურ
დისკურსში
- Tamar Guchua** (Akaki Tsereteli State University)
Upward/Downward and Forward/Backward: Orientational Metaphors in Georgian Political
Discourse
- იულიან ჰაშე** (ფრანკფურტის გოეთეს უნივერსიტეტი) 232
საქართველოს პრეზიდენტების საინაუგურაციო გამოსვლების კორპუსზე
დაფუძნებული კვლევა (1991-2024)
- Julian Hasche** (Goethe Frankfurt University)
A Corpus-Driven Analysis of the Inaugural Speeches of Georgian Presidents (1991-2024)
- ანასტასია ყამარაული** (ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი) 263
ფუნქციური სიტყვების ანალიზი ქართულ პოლიტიკურ დისკურსში: ახალი
პერსპექტივა
- Anastasia Kamarauli** (Batumi Shota Rustaveli State University)
Analysis of Functional Words in Georgian Political Discourse: a New Perspective

Upward/Downward and Forward/Backward: Orientational Metaphors in Georgian Political Discourse¹

Tamar Guchua

(Akaki Tsereteli State University, Georgia)

DOI: 10.62235/mln.4.2026.12161

tamar.guchua@atsu.edu.ge || ORCID: 0009-0001-5246-4291

Abstract: Orientational metaphors are among the fundamental cognitive mechanisms through which humans conceptualize abstract concepts based on their perception of physical space (Lakoff & Johnson, 1980; Kövecses, 2010; Dancygier & Sweetser, 2014). Georgian political discourse is rich in such metaphors, in which concepts such as power, hierarchy, progress, and failure are expressed through metaphorical mappings grounded in spatial categories. This paper examines orientational metaphors in Georgian political discourse from an anthropolinguistic perspective, focusing on how political concepts – such as power, authority, and the dynamics of political development – are metaphorically represented through the spatial oppositions *upward/downward* and *forward/backward*.

The research is grounded in conceptual metaphor theory and discourse analysis. The illustrative material consists of political texts, including public speeches by politicians, interviews, and social media posts and comments from media outlets. The adopted methodology enables the analysis of discursive data within linguistic, cultural, and social contexts. This approach reveals points of intersection between language, culture, and politics and demonstrates that: (a) The orientational metaphors *upward/downward* and *forward/backward* function not only as cognitive tools but also as mechanisms for evaluating concepts along positive and negative dimensions; (b) in political discourse, orientational metaphors frequently shift across domains, as illustrated by examples related to social status (“*upper-level person*,” “*low-ranking individual*”), power (“*looking down on someone*”), moral value (“*fall into moral decay*”), and developmental dynamics (“*the country is moving forward*,” “*the country is drowning in a swamp*”). From an anthropological and discourse-analytic perspective, orientational metaphors highlight culturally marked meanings and ethnospecific patterns in Georgian political language

Keywords: Orientational Metaphor, Georgian Language, Political Discourse

Introduction

The idea that the perception of space is a cognitive process dates back at least to Kant. In his 1768 work *On the First Ground of the Distinction of Regions of Space*, Kant challenged Leibniz’s view that space is merely a set of relations between objects. He introduced the concept of incongruent counterparts to describe cases that appear symmetrical at first glance but are in fact mirror images and do not correspond in space – for example, the right and left hands. Reflection on this problem led Kant to conclude that space possesses its own internal orientation, which cannot be fully grasped through abstract geometric descriptions alone. The fundamental axes of spatial differentiation (*right/left*, *up/down*, *front/back*) are distinct and

¹ This research [YS-24-546] has been supported by Shota Rustaveli National Science Foundation of Georgia.

depend on the sensory experiences of our bodies, which are structured by our minds (Kant 1768/1991: 27).

Since the 1970s, with the emergence of cognitive linguistics, oppositional pairs such as *upward/downward*, *forward/backward*, and related spatial contrasts have been actively discussed from a linguistic perspective. Research has shown that these oppositions are not merely neutral descriptions of space but function in language not only for deictic purposes but also for metaphorical ones. For the sake of clarity, several relevant studies are briefly reviewed below.

In 1973, Osgood and Richards published a joint study in which they traced the origin of polar oppositions in human thought, using the ancient Chinese philosophical text *I Ching* (Book of Changes) as a prime example. The text begins with the words attributed to Confucius: “Heaven is high, the earth is low; thus the Creative and the Receptive are determined. In correspondence with this difference between low and high, inferior and superior places are established.” According to Osgood and Richards, such oppositions are interconnected like *yang* and *yin*, with *yang* representing a positive parameter and *yin* a negative one (Osgood & Richards 1973: 380).

In 1974, William Nagy, in his dissertation *Figurative Patterns and Redundancy in the Lexicon*, was among the first scholars to examine recurring figurative expressions in language, including spatial metaphors of the UP/DOWN type. These metaphors convey indirect meanings and illustrate how speakers project their embodied physical experiences onto abstract concepts (Nagy 1974: vii). Nagy’s dissertation also provides a detailed discussion of regularities in the expansion of lexical meanings along the vertical axis, including patterns such as *high/low*, *rise/fall*, and related structures.

In 1980, William Nagy’s research provided a solid foundation for Lakoff and Johnson’s seminal work *Metaphors We Live By*. Building on Nagy’s model, the authors introduced a new approach to the interpretation of spatial metaphors, designating cases in which abstract concepts are assigned a direction in space as orientational metaphors (Lakoff & Johnson 1980: 14).

Later, Mark Johnson (1987) devoted a separate study to the role of bodily experience in shaping abstract concepts. Zoltán Kövecses (2000) proposed the idea of *body-based constructionism* (BBC), according to which social meanings are not formed solely through language but are grounded in human physical experience. Levinson and Wilkins (2006), in their review of research conducted at the Max Planck Institute for Psycholinguistics (MPI), likewise note that human spatial cognition is variable and, in some cases, based on incommensurate conceptual systems.

The aim of this study is to identify and analyze orientational metaphors in Georgian political discourse from an anthropolinguistic perspective and to demonstrate how political concepts – such as power, authority, and the dynamics of event development – are metaphorically represented through the spatial parameters *upward/downward* and *forward/backward*.

The binary oppositions of the orientational metaphors *upward/downward* and *forward/backward*, as types of cognitive models, are considered universal according to

evaluative parameters of *good/bad*. This universality is grounded in human bodily and spatial experience. In Western social, religious, and political discourses, events with positive connotations are oriented upwards and forwards, whereas negative events are oriented downwards and backwards. For example, above us lie power and consciousness, below us decline and death. In terms of progress and development, ahead represents the future and improvement, while behind is associated with regression or stagnation. Notably, the Georgian language replicates this cognitive model almost exactly.

As noted, orientational metaphors are universal; however, it is important to consider cultural specificity in order to examine the semantic load of these oppositions in different languages, as well as their interpretation and frequency of use. For instance, while Western culture – including Georgian – actively employs metaphors related to the spatial parameters of *up* and *forward* to signify power and progress, early Eastern political language rarely relies on such linguistic images. In the Eastern tradition, metaphors of *near/far* and *center/periphery* are comparatively more common (Lewis 1991: 11–12). Whereas Western culture typically represents the hierarchy of power along a vertical axis, descending from top to bottom, Eastern culture often conceptualizes it horizontally, in terms of proximity to or distance from the center.²

Examining the semantic frameworks of orientational metaphors in Georgian political discourse allows us to observe how the speech community transforms abstract political concepts into concrete, spatially imaginable categories.

1. Methodology

The research is grounded in Conceptual Metaphor Theory and anthropolinguistic analysis, allowing the examination of discursive data within linguistic, cultural, and social contexts. The material covers contemporary Georgian political discourse, reflecting current trends and practices in political communication. It includes public speeches by politicians, interviews, social media posts, and media commentary.

Examples are purposefully selected to provide a representative sample of texts containing orientational metaphors along the vertical (upward/downward) or horizontal (forward/backward) axes, and referring to political or socio-cultural concepts such as power, governance, democracy, progress, or crisis. This purposeful sampling ensures the inclusion of diverse political contexts and communicative situations.

Each case is analyzed for: (a) the literal translation of the metaphor; (b) contextual information (source, date, speaker/writer); (c) the political concept it conveys (e.g., hierarchy,

² According to Arab historians, the Caliph al-Mansur developed the plan for a “circular city” in 758 because such a city was considered superior to a square city. The circular form ensures equal distances from the center (the monarch’s central location) in all directions, unlike a square city, where some districts are closer to the center than others (Lewis 1991: 23). The metaphor of the “center” is further supported by Arab geographers, who regarded Iraq as the center of the world and the Caliph’s residence as the center of Baghdad. To emphasize this centrality, the metaphor of the “navel of the world” was employed.

authority, progress, regression).³ Comparative analysis with Western and Eastern cultural models is conducted to assess both the universality and cultural specificity of these metaphors.

Cases are also examined in terms of cultural context, political relevance, and ideological load. This approach allows us to identify: (a) which metaphors along the vertical (upward/downward) and horizontal (forward/backward) axes are attested in contemporary Georgian political discourse, and (b) how orientational metaphors structure the linguistic expression of political concepts.

2. Discussion

2.1. Upward / Downward

Orientational metaphors are cognitive structures grounded in regular patterns of human bodily and social experience. Research indicates that, from an early age, children perceive the association between up/down orientation and power/powerlessness, reflecting how adults – physically taller and in positions of authority – exhibit and regulate behavior (Dancygier & Sweetser 2014: 24). These experience-based associations consequently shape metaphorical projections, through which height is interpreted as a semantic domain of power.

The metaphorical opposition upward/downward, which corresponds to the dichotomy of good and bad, is also prominently represented in Christian texts. For example: “...*for God is in heaven, and you are on earth; therefore let your words be few*” (Ecclesiastes 5:2) – a reference to hierarchical distinction; and “*And you, Capernaum, who are exalted unto heaven, shall be brought down to Hades...*” (Matthew 11:23) – here, the up/down opposition metaphorically indicates moral status and punishment. In biblical texts, space is not merely geographic: heaven symbolizes faith, while earth represents distance from faith or the fall into sin.

In Western culture, power is metaphorically represented as a vertical hierarchy. In this paradigm, high status is associated with “being at the top,” while low status is associated with “being at the bottom.” In such a hierarchical model, the top is associated with order, control, and authority, whereas the bottom is associated with subordination, limited access to resources, and exclusion from decision-making processes. The metaphor of the vertical axis of power does not exist merely as an abstract symbol; it is embedded in social institutions and relationships. In Georgian political discourse, expressions such as ზემდგომი ორგანოები (*zemdgomi organoebi* – Eng. “superior bodies”), მაღალი თანამდებობის პირები (*mağali tanamdebobis pirebi* - Eng. “high-ranking officials”), and ქვედა რგოლები (*kveda rgolebi* - Eng. “lower echelons”) are common, indicating that the spatial imagination of power in our culture is strongly verticalized.

³ All illustrative material in this article has been translated verbatim to preserve the nuances of the original Georgian metaphors. Consequently, some phrasing may diverge from idiomatic English usage.

In 2018, during the presidential campaign, when a journalist asked, “You always speak to us from a pedestal; why do you speak to us as if you are at the top and we are at the bottom?”⁴ President Salome Zurbishvili’s response has since become a widely cited quote in Georgian political discourse:

Salome Zurbishvili: “The president should be with the people, but remain a little above at the same time.” (Tabula 2018).⁵

Later, in 2024, amid political controversy, the Speaker of Parliament criticized the former president’s statement as follows:

Shalva Papuashvili: “Zurbishvili has said that the president should be with the people, but a little higher. I think she has risen too high and looks down on us, the Georgian people” (1TV 2024).⁶

The vertical hierarchy of power is reflected in the Georgian metaphorical expression ზემოდან ყურება (*zmodan qureba* - lit. “to look down on”). The formula of appeal and warning ზემოდან ნუ მიყურებ (*zmodan nu miqureb* - lit. do not look down on me) conveys the meaning “do not belittle me” or “do not be arrogant.” The English expression “look down on someone” has a similar meaning, indicating a belief that one is superior to another, while “look up to” signifies admiration or striving to become better (Cambridge Dictionary 2025). This metaphor is frequently confirmed in Georgian political discourse:

“It seems that some countries are looking down on us. I don’t know what they think – that we are a new democracy and need special guardianship?” (Facebook 2024).⁷

“This is humiliating and looks down on the Georgian people” (1tv 2023).⁸

“We now have a government that looks at the oligarch from the bottom up and at its people from the top down” (Tabula 2015).⁹

The upward/downward orientational metaphorical model is exemplified in the Georgian threatening expression მიწასთან გაგასწორებ (*micastan gagascoreb* - lit. “I will raze you to the ground”), which means “to harm someone” – literally, “to take away someone’s entire

⁴ „პედესტალიდან გველაპარაკებით სულ, რატომ გველაპარაკებით ისე, თითქოს თქვენ ზევით ხართ და ჩვენ ქვევით?“

⁵ Tabula 2018: „სალომე ზურაბიშვილი: პრეზიდენტი უნდა იყოს ხალხთან, მაგრამ მაინც ზევით უნდა იყოს“.

⁶ 1TV 2024: „შალვა პაპუაშვილი: ზურაბიშვილს ნათქვამი აქვს, პრეზიდენტი ხალხთან უნდა იყოს, ოღონდ ცოტა მაღლა, მგონი, ნამეტანი ზემოთ აიწია და ძალიან ზემოდან გვიყურებს ქართველ ხალხს“.

⁷ Facebook 2024: „ჩანს, რომ ზემოდან გვიყურებს ზოგიერთი, არ ვიცი, რა ჰგონიათ, რომ ახალი დემოკრატია ვართ და განსაკუთრებული მეურვეობა გვჭირდება“.

⁸ 1tv 2023: „ეს არის დამამცირებელი და ზემოდან ყურება ქართველი ხალხისადმი“.

⁹ Tabula 2015: „ჩვენ გვყავს ახლა მთავრობა, რომელიც ოლიგარქს უყურებს ქვემოდან ზემოთ და თავის ხალხს ზემოდან ქვემოთ“.

height” (Sakhokia 1979: 406). This metaphor aligns with the model described in conceptual metaphor theory, according to which “height” represents power and dignity, while “ground” symbolizes social and moral downfall. The expression “raze to the ground” – used metaphorically to signify insulting or destroying someone or something – is frequently attested in Georgian political discourse:

“Saakashvili razed the commission's work to the ground, calling it a ‘leech’ and a ‘parasite of the state’” (Radio Liberty 2007).¹⁰

“Firing professionals for political reasons will raze the civil service to the ground” (Facebook 2025).¹¹

“This will raze our economy to the ground” (Facebook 2023).¹²

In Georgian political discourse, the vertical axis of power and the orientational metaphor “down” are prominently reflected in widespread protest expressions such as “*down with the Russian regime*,” “*down with the Russian Empire*,” and “*down with the dictatorship*.” The metaphorical formula “down with X” signifies the symbolic lowering of the opponent’s authority to the bottom of the vertical hierarchy. Interestingly, this expression is also found in English-language political texts with similar content. The slogan *Down with the King!* was first voiced in 1640 in the context of opposition movements against King Charles I in England and Scotland. Twentieth-century political discourse was similarly saturated with such formulaic calls, including *Down with tyranny!* *Down with fascism!* and *Down with capitalism!*

The following Georgian metaphorical expressions are associated with the lower end of the hierarchical vertical: ძირის გამოთხრა (*žiris gamotxra* - lit. “to dig out the base”), which means “to scold, to expose all shortcomings, to cause harm, or to betray someone” (Sakhokia 1979: 843). This metaphor is frequently attested in Georgian political discourse:

“Anti-Western rhetoric digs out the base of U.S.–Georgia relations” (Publica 2024).¹³

“This path digs out the base of Georgian democracy” (Tabula 2012).¹⁴

“Anti-American sentiment will be fueled and, ultimately, the base of security will be dug out” (Radio Liberty 2002).¹⁵

In the illustrated examples, the “base” functions as a metaphor for the solid support of a structure – whether a political relationship, a democratic order, or a security system. In this context, “digging up the base” does not merely signify criticism or censure, but also the

¹⁰ Radio Liberty 2007: „სააკაშვილმა მიწასთან გაასწორა კომისიის მუშაობა, მას სახელმწიფოს წუერბელა და პარაზიტი უწოდა“.

¹¹ Facebook 2025: „პროფესიონალების პოლიტიკური ნიშნით გათავისუფლება სულ მიწასთან გაასწორებს საჯარო სამსახურს“.

¹² Facebook 2023: „ეს გააჩანაგებს და მიწასთან გაასწორებს ჩვენს ეკონომიკას“.

¹³ Publica 2024: „ანტიდასავლური რიტორიკა ძირს უთხრის აშშ-საქართველოს ურთიერთობას“.

¹⁴ Tabula 2012: „ეს გზა ძირს უთხრის ქართულ დემოკრატიას“.

¹⁵ Radio Liberty 2002: „ანტიამერიკული გრძნობები გაღვივდება და, საბოლოო ჯამში, უსაფრთხოებას ძირი გამოეთხრება“.

undermining of that support, an action that can ultimately lead to the collapse of the vertical hierarchy.

The negative connotation of the “downward” orientational metaphor is further confirmed by a Georgian saying: ძირს ნუ მიგდებ სიტყვას (*zirs nu migdeb sitqvas* - lit. “don’t throw my word down”) – meaning “Don’t belittle my word” (Sakhokia 1979: 844). This metaphor is part of the widely recognized cognitive schema described by Lakoff and Johnson (1980: 16), a semantic ordering according to which events with positive connotations are oriented upwards, while those with negative connotations are oriented downwards.

The vertical hierarchy of power in the Georgian language is represented by the metaphor of a social ladder, on whose steps people ascend and descend. This is reflected in common Georgian expressions such as: მაღალი თანამდებობა უჭირავს (*magali tanamdeboba uciravs* - lit. “he holds a high position”), თავისი კარიერის მწვერვალზეა (*tavisi kariaris mcvervalzea* - lit. “he is at the peak of his career”), ძირს ჩამოეშვა (*zirs čamoešva* - lit. “he has fallen down”), and დაბლა დაეშვა (*dabla daešva* - lit. “he has descended”).

Descent is also expressed in Georgian through the metaphor of ფსკერი (*pskeri* - Eng. seafloor). For instance, ფსკერზე დაშვება (*psk'erze dašveba* - lit. “to sink to the seafloor”), meaning degradation. It should be noted that in Georgian the word ფსკერი (*pskeri* – Eng. seafloor) coincides in meaning with ძირი (*ziri* – Eng. bottom) – both directly and metaphorically. The difference is that “*pskeri*” is often used in a context related to water. Given this nuance, several illustrative cases are presented below, with literal translations to make the Georgian metaphor visible in English:

“The long-awaited European path, turning from a hopeless route uphill or sinking to the seafloor again” (Radio Liberty 2020).¹⁶

“He has sunk to the seafloor in his enjoyment of power, so that every word he utters is utterly shameful and criminal” (Tabula 2021).¹⁷

“This level of immorality is the seafloor” (Tabula 2021).¹⁸

In Georgian political discourse, the metaphor of the “seafloor” is used with two primary meanings: a) as a reference to moral and political failure, a decline in values, and b) as a reference to existential crisis and social decline.

Another Georgian expression that belongs to the group of “downward” orientational metaphors is ჭაობში ჩაფლობა (*čaobši čaploba* - lit. “to drown in a swamp”). For example:

¹⁶ Radio Liberty 2020: „ნანატრი ევროსაგზური და უიმედო გზიდან აღმართისკენ გადახვევა თუ ისევ ფსკერზე დაშვება“.

¹⁷ Tabula 2021: „ძალაუფლების ტეობაში ისეთ ფსკერზე დაეშვა, რომ მისი ყველა სიტყვა უკიდურესად სამარცხვინო და დანაშაულის შემცველია“.

¹⁸ Tabula 2021: „ამორალობის ეს დონე არის ფსკერი“.

“While Ivanishvili and Saakashvili are bickering with each other, the country is drowning in a swamp” (on.ge 2020).¹⁹

“Look at how its political elite behaves – most of them are drowning in a swamp of corruption” (Facebook 2025).²⁰

“The country is drowning in a swamp of hopelessness” (Interpressnews 2020).²¹

‘Swamp’ is a metaphor for a physically heavy and movement-restricting environment, while ‘drowning’ accurately replicates a human physical experience of vertically downward movement, or sinking. The expression ‘drowning in a swamp’ in political discourse refers to a crisis situation that leads to developmental delays and political degradation. The opposite meaning is the “upward” orientation metaphor of ჭაობიდან ამოყვანა (*chaobidan amoqvana* - lit. “to lift out of the swamp”; for instance, “lifting the country out of the swamp”) – often used in political communication as a strategic rhetorical tool, through which a politician emphasizes their own or someone else's ability to save the country and its people from a difficult socio-political situation.

An upward orientation in space is associated with metaphors of growth and ascension, signifying progress and improvement:

“Georgia moved up two places to 94th position, rising in the rankings” (Radio Liberty 2014).²²

“It is necessary to raise the level of education among young people, which includes knowledge of political ideologies” (Facebook 2017).²³

Thus, the orientational metaphors *upward/downward* in the Georgian language create a vertical schema that closely mirrors the well-known cognitive model in conceptual metaphor theory: GOOD IS UP / BAD IS DOWN and MORE IS UP / LESS IS DOWN.

2.2. Forward / Backward

Orientational metaphors related to forward/backward parameters are frequently used in languages to represent time through spatial movement. For example, one common conceptual metaphor is mapping time onto space, where earlier events are spatially positioned 'before' (in front of) later events. At first glance, the connection of this metaphor to our physical experience is evident. Imagine a person following a path: the sections of the path already traveled lie behind them, while the sections yet to be traveled lie ahead (Dancygier & Sweetser 2014: 169). Accordingly, future and past events (like sections of the path) are metaphorically defined in

¹⁹ on.ge 2020: „სანამ ივანიშვილი და სააკაშვილი ერთმანეთში კინკლაობენ, ქვეყანა ეფლობა ჭაობში“.

²⁰ Facebook 2025: „ნახეთ, როგორ იქცევა მისი პოლიტიკური ელიტა - უმეტესობა კორუფციის ჭაობშია ჩაფლული“.

²¹ Interpressnews 2020: „ქვეყანა უპერსპექტივობის ჭაობშია ჩაფლული“.

²² Radio Liberty 2014: „საქართველო ორი ადგილით მაღლა, 94-ე პოზიციაზე დაწინაურდა“.

²³ Facebook 2017: „აუცილებელია ახალგაზრდებში განათლების დონის ამაღლება, რაც მოიცავს პოლიტიკური იდეოლოგიების ცოდნას“.

relation to the present (the person) in the following way: the past is behind us, the future is in front of us; the past has passed, the present is ongoing, and the future is approaching.

According to Lakoff and Johnson, the conceptualization of time is inconceivable without metaphor: “we have no fully fleshed-out concept of time-in-itself. All of our understandings of time are relative to other concepts such as motion, space, and events” (Lakoff & Johnson 1999: 137). In addressing this issue, linguists introduce the concepts of “spatial time” and the “time orientation metaphor,” noting that in many cases the metaphorization of time is grounded in our physical movement through space (Lakoff & Johnson 1999: 140). Thus, in Western culture, the concept of time is metaphorically represented on a horizontal axis, based on our FRONT/BACK bodily experience.

Lera Boroditsky (2001) discusses the metaphorization of time based on experimental evidence and concludes that time is conceptualized through horizontally or vertically oriented metaphors, which vary across cultures. In Eastern cultures, a vertical (upward/downward) representation of time is common. For example, in Mandarin Chinese, the past is perceived as above us, while the future is below us. A similar vertical model coexists with the horizontal one in Japanese and Korean. This pattern may be related to the Eastern tradition of spatial perception and the so-called vertical writing culture, in which records were written and read from top to bottom, with “down” corresponding to each subsequent stage.

The metaphorical representation of time along a horizontal axis, in terms of forward/backward orientation, is a virtually universal experience, although the specific concepts oriented in each direction and their associated connotations vary across cultures. For example, some languages conceptualize the future as behind us and the past as in front of us. Such languages include Aymara in South America, the Trique language of Mexico, Maori in New Zealand, and Ancient Greek in Europe (Kövecses 2005: 252). The American poet Henry David Thoreau, in his 1854 autobiography, described his life as similar to that of the Puri Indians. It is said of these people that “for yesterday, today, and tomorrow they have only one word, and they express the variety of meaning by pointing backward for yesterday, forward for tomorrow, and overhead for the passing day” (Thoreau 1854: 122). Thus, the diversity of orientational metaphors across cultures can be explained by the underlying basis of metaphorization. In some languages, the metaphor of time is oriented toward the results of action; accordingly, the past (the result of what has already been done) is before us, while the future, as yet uncertain, is behind us.

In Georgian, time-related orientational metaphors reflect the FORWARD/BACKWARD paradigm in conceptual metaphor theory. Grounded in our bodily experience – humans naturally move forward rather than backward – progress and forward movement are intuitively associated with success, improvement, and development. In political discourse, concepts with positive connotations are frequently expressed using “forward”-oriented metaphors:

“The country is developing, the economy is moving forward, and there is no terror of business, as has been the case for years; we will continue to move forward” (1tv.ge 2024).²⁴

“We are winning together: forward, Georgia; forward to Europe” (Interpressnews 2025).²⁵

In contrast, orientational metaphors associated with the "backward" direction are unambiguously negative:

“The democratic backsliding in Georgia is deeply concerning” (Radio Liberty 2025).²⁶

“Do you know what hurts me? That we are wasting so much time and the country is not only stagnating in one place, but also going backwards” (Facebook 2025).²⁷

Forward/backward-oriented metaphorical schemes are grounded in the experience of time as linear movement in space. A striking example is that, within the framework of “backward”-oriented metaphors, the concept of “return” frequently appears in Georgian, symbolizing backward movement and signaling the danger of regression or a return to the past:

“There is a feeling in Georgian society that Georgia is returning backward, toward the past” (Facebook 2021).²⁸

“He is pro-Russian, and his goal is to return Georgia to the Russian swamp” (Interpressnews 2023).²⁹

In Georgian, as in other Western cultures, progress and regression are directly linked to the horizontal representation of time. Both metaphorical systems are interrelated and mutually reinforcing. According to conceptual metaphor theory, time is perceived as an object that moves forward, runs, or flies (cf. დრო მიდის – *dro midis*, lit. time goes by; დღემ გაირბინა – *dǧem gairbina*, lit. “the day has flown by”; წლები მიფრინავენ – *c’lebi miprinaven*, lit. “the years fly by”, etc.). Accordingly, such representations in political speech establish a metaphorical framework for perceiving development: forward movement in space → time → progress.

In Georgian, based on spatial orientation, the expression უკუსვლა (*uk’usvla* - lit. “walking backward”) is semantically aligned with უკან დახევა (*uk’an daxeva* - lit. “taking a step back”); however, despite this similarity, their metaphorical meanings might not coincide. While უკუსვლა (*uk’usvla*) clearly refers to regression, უკან დახევა (*uk’an daxeva*) may also

²⁴ 1tv.ge 2024: „ქვეყანა ვითარდება, ეკონომიკა წინ მიდის, არ ხდება ბიზნესის ტერორი, როგორც წლების განმავლობაში იყო, განუგრობოთ წინსვლას“.

²⁵ Interpressnews 2025: „ვიმარჯვებთ ერთად, წინ საქართველო, წინ ევროპისკენ“.

²⁶ Radio Liberty 2025: „საქართველოში დემოკრატიული უკუსვლა ღრმად შემაშფოთებელია“.

²⁷ Facebook 2025: „იცით რა მტკივა? რომ ძალიან დიდ დროს ვკარგავთ და ქვეყანა არათუ ერთ ადგილას ჩერდება, უკან-უკან მიდის“.

²⁸ Facebook 2021: „ქართულ საზოგადოებაში არსებობს განცდა, რომ საქართველო უკან, წარსულში ბრუნდება“.

²⁹ Interpressnews 2023: „ის პრორუსია და მისი მიზანია საქართველოს უკან - რუსულ ჭაობში დაბრუნება“.

function as a metaphor for giving up or surrender. For example, cf. (1) “*Georgia walking backward from the Euro-Atlantic family of states*” (Radio Liberty 2021)³⁰ and (2) “*Amid growing protests, the government takes a step back and withdraws the bill*” (Radio Liberty 2023).³¹ In case (1), we have a metaphor of regression, whereas in case (2), it denotes giving up positions.

In Georgian-language political texts, the metaphor of უკანა ეზო (*ukana ezo* - lit. backyard) is also frequently attested:

“Russia still considers Georgia its backyard” (Radio Liberty 2019).³²

“This country will not be Russia’s backyard” (Facebook 2025).³³

The metaphor of the “backyard” figuratively refers to a geographical entity that a powerful state or ruler considers its sphere of influence. In Georgian, this metaphor is primarily used to describe Georgian-Russian relations and signals the threat of sovereignty being constrained – the danger that Russia still perceives the post-Soviet space as its sphere of influence. The metaphor of the “backyard” is also familiar in Western political discourse, where it is used to demonstrate US dominance. For example, “*America’s backyard*” refers to regions under the influence or control of the United States, particularly Latin America.

The orientational metaphor უკანა პლანზე (*ukana planze* - lit. in the background, to the back plan) is also frequently attested in Georgian political language, representing a conceptual model of marginalization, loss of priority, or neglect. In the material of the Georgian National Corpus, this model is clearly demonstrated in the following examples: ყველა ნაბიჯი უნდა გადაიდგას გარდა ეროვნული ინტერესების უკანა პლანზე დაყენებისა (Eng. “Every step must be taken except for putting national interests in the background, აფხაზეთის თემამ ჩვენი პრიორიტეტების ნუსხაში უკანა პლანზე გადაიწია (Eng. “The issue of Abkhazia has moved to the background in our list of priorities”),³⁴ and other similar examples. In all cases, the spatial parameter *backward* functions as an evaluative cognitive model, where political actors conceptualize the decline of an issue's importance as a physical movement into the background.

Another oppositional pair in Georgian belongs to the group of orientational metaphors based on the forward/backward parameters: ცხვირწინ (*cxvirčin* - lit. in front of the nose) and ზურგს უკან (*zurgs ukān* - lit. behind the back).

³⁰ Radio Liberty 2021: „საქართველომ უკან დაიხია ევროატლანტიკურ სახელმწიფოთა ოჯახში“.

³¹ Radio Liberty 2023: „მზარდი პროტესტის ფონზე მთავრობამ უკან დაიხია და კანონპროექტიც გაიწვია“.

³² Radio Liberty 2019: „რუსეთი კვლავაც თავის უკანა ეზოდ მოიაზრებს საქართველოს“.

³³ Facebook 2025: „არ იქნება ეს ქვეყანა რუსეთის უკანა ეზო“.

³⁴ Georgian National Corpus (GNC), Political Texts sub-corpus, <http://gnc.gov.ge>

ცხვირწინ (*cxvirçin*) - „right there, close by” (Sakhokia 1979: 823), literally translated as „in front of the nose”³⁵ is a metaphorical expression frequently attested in political discourse, emphasizing that the subject of conversation or the event under discussion is obvious and visible:

“While the US and Europe are focused on Ukraine, Georgia has been snatched from in front of their noses” (Radio Liberty 2025).³⁶

“The problem is that even though this information was right in front of the noses of Georgian law enforcement, they did not react to it” (Interpressnews 2023).³⁷

“The elections were stolen right from in front of our noses in all the big cities” (Facebook 2021).³⁸

In Georgian political discourse, the metaphorical element ცხვირწინ (*cxvirç'in* - lit. “in front of the nose”) is attested across a wide range of themes, primarily to describe territorial security, obvious corrupt actions, or visible political manipulations. As for the metaphorical element, ზურგს უკან (*zurgs uk'an* - lit. “behind someone’s back”) indicates the secrecy and unreliability of the object or event under discussion. In Georgian culture, “back” is also a symbol of strength and hope, as evidenced by several figurative expressions in the language: ზურგის გამაგრება (*zurgis gamagreba* - lit. “strengthening one’s back”) – being hopeful; ზურგის მიცემა (*zurgis micema* - lit. “giving one’s back”) – helping or getting out of trouble; ზურგის შექცევა (*zurgis šekceva* - lit. “turning one’s back”) – avoiding (Sakhokia 1979: 213–214). It is noteworthy that in the 'Political Texts' sub-corpus of the Georgian National Corpus, the following collocations stand out due to their high frequency of use: *zurgs uk'an* (lit. “behind someone’s back”), *zurgi šeakcia* (lit. “He turned his back”), and *zurgs gvimagrebs* (“He strengthens our back”).³⁹ This circumstance once again confirms the systematic metaphorical use of spatial parameters in political language.

The phrase “behind the back” in Georgian political discourse carries a strongly negative connotation, being associated with secrecy, manipulation, lack of control, and betrayal:

“Any deal made behind our backs will not work; Ukraine will continue to resist, and Europe will continue to support Ukraine” (1tv.ge 2025).⁴⁰

³⁵ Interestingly, in English, similar expressions reflect other spatial parameters, such as “right” and “under.” For example, “be (right) under your nose.”

³⁶ Radio Liberty 2025: „სანამ აშშ და ევროპა უკრაინაზე არიან გადართულნი, საქართველო ცხვირწინ აწაპნეს“.

³⁷ Interpressnews 2023: „პრობლემა ის არის, რომ ეს ინფორმაცია ცხვირწინ რომ ელო ქართველ სამართალდამცავებს, მათ ამაზე რეაგირება არ გააკეთეს“.

³⁸ Facebook 2021: „არჩევნები ცხვირწინ აგვწაპნეს ყველა დიდ ქალაქში“.

³⁹ Georgian National Corpus (GNC), Political Texts sub-corpus, <http://gnc.gov.ge>

⁴⁰ 1tv.ge 2025: „ჩვენს ზურგს უკან ნებისმიერი გარიგება არ იმუშავებს, უკრაინა გააგრძელებს წინააღმდეგობას და ევროპა გააგრძელებს უკრაინის მხარდაჭერას“.

“Don’t think that if you turn your back on the EU, we will pursue you back” (Facebook 2024).⁴¹

“The decision to disperse the Tbilisi rally was made behind my back” (Tabula 2021).⁴²

The opposition of the orientational metaphors (1) *in front of the nose* and (2) *behind the back* is grounded in the natural model of human bodily experience: a person looks forward and sees what is in front of them, while the space behind remains invisible. Therefore, in political discourse, the first metaphor is associated with openness and control, whereas the second conveys betrayal and lack of control.

In Georgian, the spatial parameter “forward” is also associated with another metaphorical expression: “to put someone or something in front of everything”. A parallel form is attested as “to put it above everything else”. In both cases, the metaphor conveys giving someone or something priority:

“Nothing can stop the progress of the Georgian people as long as the homeland and the Lord stand in front of everything else” (1tv.ge 2024).⁴³

“Homeland and sovereignty stand above all else” (Facebook 2025).⁴⁴

Although both expressions in Georgian (“*putting forward*” and “*putting up*”) carry a similar semantic load and relate to the same concept, their metaphorical basis is grounded in different spatial dimensions: horizontal (“forward”) and vertical (“upward”).

3. Conclusion

Linguistic constructs grounded in spatial-somatic experiences play an important role in the description and understanding of political reality. Political concepts that are qualitatively abstract (for example, security, democracy, and economic well-being) are transformed into spatially imaginable categories through orientational metaphors, making them easier to grasp.

The analysis presented reveals that upward/downward orientational metaphors in Georgian political discourse systematically reflect the concepts of power, hierarchy, authority, and moral evaluation: “*upward*” is associated with power, control, progress, and value superiority, whereas “*downward*” expresses decline, failure, crisis, and degradation. At the same time, metaphors based on forward/backward parameters show the dynamics of time and development: “*forward*” signifies progress, movement, and orientation toward the future, while “*backward*” indicates regression, delay, and the threat of returning to the past.

The examples we have considered, based on Georgian-language political texts – “*raising the level of education*”, “*economic growth*”, “*sinking to the seafloor*”, “*digging the base*”, “*drowning in the swamp*”, “*the country’s moving forward*”, and “*democracy’s moving backward*” – belong to the UP IS GOOD / DOWN IS BAD and PROGRESS IS FORWARD /

⁴¹ Facebook 2024: „არ გეგონოთ, რომ თუ EU-ს ზურგს შეაქცევთ, უკან გამოგედევნებით“.

⁴² Tabula 2021: „თბილისის მიტინგის დარბევის გადაწყვეტილება ჩემს ზურგს უკან მიიღეს“.

⁴³ 1tv.ge 2024: „ვერაფერი შეაჩერებს ქართველი ხალხის წინსვლას, ვიდრე სამშობლო და უფალი ყველაფერზე წინ დგას“.

⁴⁴ Facebook 2025: „სამშობლო და სუვერენიტეტი ყველაფერზე მაღლა დგას“.

REGRESS IS BACKWARD groups of orientational metaphors. They precisely mirror the semantic frameworks found in Western culture: upward and forward → positive events; downward and backward → negative events. However, despite these similarities, in Georgian political communication, ზემოთ ყოფნა (lit. being on top) does not always imply a respected status. For instance, ზემოდან ყურება (lit. looking down) carries a negative connotation, indicating the arrogance of the political elite; ზემოდან მიღებული გადაწყვეტილება (lit. a decision from above) highlights the vertical structure of power and suggests authoritarianism; meanwhile, მიწაზე დაშვება (lit. landing on the ground) can have a positive meaning, referring to adjusting one's perspective to reality and recognizing the genuine concerns of voters.

Notably, orientational metaphors in Georgian political discourse frequently shift across domains, as illustrated by examples related to social status (*“upper-level person,” “low-ranking individual”*), power (*“looking down on someone”*), moral value (*“fall into moral decay”*), and developmental dynamics (*“the country is moving forward,” “the country is drowning in a swamp”*).

While orientational metaphors (upward/downward, forward/backward) are rooted in universal physical experiences, their specific linguistic realization within Georgian political culture is more polarized and frequently exhibits ethnospecific characteristics. For instance, the phrase “to raze to the ground” functions as a Georgian linguistic icon; here, the “ground” is perceived not merely as the lowest point on a vertical axis, but as a symbol of the deprivation of dignity. In English, *razing to the ground* primarily denotes the physical destruction of structures. In contrast, within Georgian political discourse, it serves as a potent metaphor for personal or institutional annihilation and humiliation.

The metaphor of the “backyard” is equally significant from an ethnospecific perspective. While in the American context, “backyard” typically signifies a geopolitical sphere of influence (e.g., Latin America), in Georgian discourse, it carries a traumatic connotation. It is inextricably linked to existential fears regarding national security, the loss of sovereignty, and subordination to Russian imperial influence. Thus, whereas “America’s Backyard” may imply dominance for an American, “Russia’s Backyard” serves as a symbol of humiliation and imminent danger for a Georgian.

Furthermore, the metaphor of “return” represents a distinct case in Georgian political rhetoric. In English-language discourse, “backward” movements are generally used to denote regression in socio-economic indicators or a retreat from liberal values. In the Georgian context, however, the concept of “return” is closely linked to historical trauma. It evokes a regression into the Russian orbit and a return to the chaos of the 1990s.

References

- Boroditsky 2001:** Boroditsky, Lera; ‘Does language shape thought? Mandarin and English speakers’ conceptions of time’, in *Cognitive Psychology*, 43(1), pp. 1–22.
- Dancygier & Sweetser 2014:** Dancygier, Barbara & Sweetser, Eve; *Figurative Language*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Johnson 1987:** Johnson, Mark; *The Body in the Mind: The Bodily Basis of Meaning, Imagination, and Reason*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Kant 1768/1991:** Kant, Immanuel; ‘On the first ground of the distinction of regions in space (Original work published 1768)’, in J. van Cleve & R. E. Frederick (Eds.), *The philosophy of right and left: Incongruent counterparts and the nature of space*, Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, pp. 27–34.
- Kövecses 2000:** Kövecses, Zoltán; *Metaphor and emotion: Language, culture, and body in human feeling*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Kövecses 2005:** Kövecses, Zoltán; *Metaphor in culture: Universality and variation*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Lakoff & Johnson 1980:** Lakoff, George & Johnson, Mark; *Metaphors We Live By*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Lakoff & Johnson 1999:** Lakoff, George & Johnson, Mark; *Philosophy in the flesh: The embodied mind and its challenge to Western thought*. New York, NY: Basic Books.
- Levinson & Wilkins 2006:** Levinson, Stephen C. & Wilkins, David P.; ‘The background to the study of the language of space’, in S. C. Levinson & D. P. Wilkins (Eds.), *Grammars of space: Explorations in cognitive diversity*, Cambridge: Cambridge University Press, pp. 3–21.
- Lewis 1991:** Lewis, Bernard; *The political language of Islam*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Nagy 1974:** Nagy, William E.; *Figurative Patterns and Redundancy in the Lexicon*. PhD. dissertation, University of California at San Diego.
- Osgood & Richards 1973:** Osgood, Charles E. & Richards, Meredith Martin; From Yang and Yin to and or but. *Language*, 49(2), 380–412.
- Sakhokia 1979:** Sakhokia, Tedore; *Kartuli xaṭovani siṭqva-tkmani* [Georgian Figurative Words and Expressions]. Tbilisi: Merani.
- Thoreau 1854:** Thoreau, Henry David; *Walden; or, life in the woods*. Boston: Ticknor and Fields.

Dictionary

Cambridge Dictionary (n.d.). Retrieved from <https://dictionary.cambridge.org/>

Language corpora

Georgian National Corpus (GNC) (n.d.). Retrieved from <http://gnc.gov.ge>

Online Media

1Tv.ge <https://1tv.ge/news>

Facebook <https://www.facebook.com/>

Interpress News <https://www.interpressnews.ge/>

On.ge <https://on.ge/>

Publika <https://publika.ge/>

Radio Liberty <https://www.radiotavisupleba.ge/>

Tabula <https://tabula.ge/>

ზემოთ/ქვემოთ და წინ/უკან: ორიენტაციული მეტაფორები ქართულ პოლიტიკურ დისკურსში⁴⁵

თამარ გუჩუა

(აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო)

DOI: 10.62235/mln.4.2026.12161

tamar.guchua@atsu.edu.ge || ORCID: 0009-0001-5246-4291

რეზიუმე

შესავალი

ორიენტაციული მეტაფორა ერთ-ერთ ფუნდამენტურ კოგნიტიურ მექანიზმს წარმოადგენს, რომლის მეშვეობითაც ადამიანები აბსტრაქტულ ცნებებს ფიზიკური სივრცის აღქმის საფუძველზე წარმოვიდგენთ. ამგვარი მეტაფორებით დატვირთულია ქართული პოლიტიკური დისკურსი, სადაც ისეთი კონცეპტები, როგორებიცაა ძალაუფლება, იერარქია, პროგრესი ან მარცხი, სწორედ სივრცით კატეგორიებზე აგებული მეტაფორების მეშვეობით გამოიხატება.

მე-20 საუკუნის 70-იანი წლებიდან, კოგნიტიური ლინგვისტიკის ჩამოყალიბებასთან ერთად, აქტიურად იწყება ორიენტაციული მეტაფორების, მათ შორის, *ზემოთ/ქვემოთ*, *წინ/უკან* ტიპის ოპოზიციური წყვილების განხილვა ლინგვისტური პერსპექტივიდან, იმის ჩვენება, რომ ისინი უბრალოდ სივრცის ნეიტრალურ აღწერებს არ წარმოადგენენ და ენაში არა მხოლოდ დეიქტური, არამედ მეტაფორული დანიშნულებითაც ფუნქციონირებენ (Osgood & Richards 1973, Nagy 1974, Lakoff & Johnson 1980, Kovecses 2000).

წინამდებარე კვლევის მიზანია ქართულ პოლიტიკურ დისკურსში ორიენტაციული მეტაფორების გამოვლენა და განხილვა ანთროპოლინგვისტიკური პოზიციიდან; პოლიტიკური კონცეპტების მეტაფორული რეპრეზენტაციის ჩვენება შემდეგი სივრცითი პარამეტრების მიხედვით: *ზემოთ/ქვემოთ* და *წინ/უკან*.

⁴⁵ კვლევა განხორციელდა შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გრანტის [YS-24-546] ფარგლებში.

1. მეთოდოლოგია

კვლევა ეფუძნება კონცეპტუალური მეტაფორის თეორიასა და ანთროპო-ლინგვისტურ ანალიზს. აღნიშნული მიდგომა საშუალებას იძლევა დისკურსული მონაცემები ენობრივ, კულტურულ და სოციალურ ჭრილში გაანალიზდეს.

საილუსტრაციო მასალა წარმოდგენილია თანამედროვე ქართული პოლიტიკური დისკურსიდან და მოიცავს შემდეგი ხასიათის ტექსტებს: პოლიტიკოსთა საჯარო გამოსვლები, ინტერვიუები, სოციალური მედიის პოსტები და მედიასაშუალებების კომენტარები. მასალა შერჩეულია მიზანმიმართულად ისე, რომ შესაძლებელი იყოს ორიენტაციული მეტაფორების ფართო სპექტრის ჩვენება და მათი ფუნქციური თუ იდეოლოგიური დატვირთვის ანალიზი. ანალიზის პროცესში გამოყოფილია და ერთმანეთისგან არის გამიჯნული *ზემოთ/ქვემოთ* და *წინ/უკან* ორიენტაციული მეტაფორები. თითოეული შემთხვევა განხილულია კულტურული კონტექსტის, პოლიტიკური მნიშვნელობისა და იდეოლოგიური დატვირთვის მიხედვით.

პრობლემისადმი ამგვარი მიდგომა საშუალებას იძლევა დავაკვირდეთ ა) თანამედროვე ქართულ პოლიტიკურ დისკურსში *ზემოთ/ქვემოთ* და *წინ/უკან* სივრცით პარამეტრებზე დაფუძნებული რომელი მეტაფორები დასტურდება და ბ) როგორია ორიენტაციული მეტაფორების როლი პოლიტიკური კონცეპტების ენობრივ გამოსატყაობაში.

2. დისკუსია

ემპირიული მასალის ანალიზი ცხადყოფს, რომ სივრცით-სომატურ გამოცდილებებზე დაფუძნებული ენობრივი კონსტრუქციები მნიშვნელოვანია პოლიტიკური რეალობის აღწერისა და შემეცნების თვალსაზრისით. ის პოლიტიკური ცნებები, რომლებიც თვისებრივად აბსტრაქტულია (მაგალითად, უსაფრთხოება, დემოკრატია, ეკონომიკური კეთილდღეობა), ორიენტაციული მეტაფორების მეშვეობით სივრცეში წარმოსახვად კატეგორიებად გარდაიქმნება და შედარებით მარტივად აღსაქმელი ხდება.

კვლევა ცხადყოფს, რომ *ზემოთ/ქვემოთ* ორიენტაციული მეტაფორები ქართულ პოლიტიკურ მეტყველებაში სისტემურად უკავშირდება ძალაუფლების, იერარქიის, ავტორიტეტისა და მორალური შეფასების კონცეპტებს. „*ზემოთ*“ ასოცირდება ძალასთან, კონტროლთან, პროგრესსა და ღირებულებით

უპირატესობასთან, ხოლო „*ქვემოთ*“ – დაქვეითებასთან, მარცხთან, კრიზისსა და დეგრადაციასთან. ამავე დროს, *წინ/უკან* პარამეტრებზე დაფუძნებული მეტაფორები ძირითადად ასახავენ დროისა და განვითარების დინამიკას: „*წინ*“ კონცეპტუალიზდება როგორც პროგრესი, მოძრაობა და მომავლისკენ ორიენტაცია, ხოლო „*უკან*“ – როგორც რეგრესი, შეფერხება და წარსულში დაბრუნების საფრთხე.

ჩვენ მიერ ქართულენოვანი პოლიტიკური ტექსტების საფუძველზე განხილული მაგალითები – „*განათლების დონის ამაღლება*“, „*ეკონომიკური ზრდა*“, „*ფსკერზე დაშვება*“, „*ძირის გამოთხრა*“, „*ჭაობში ჩაფლობა*“ , „*ქვეყნის წინსვლა, დემოკრატიის უკუსვლა*“ – მიეკუთვნება ორიენტაციულ მეტაფორათა UP IS GOOD / DOWN IS BAD და PROGRESS IS FORWARD / REGRESS IS BACKWARD ჯგუფებს და იმეორებენ დასავლურ კულტურაში არსებულ სემანტიკურ ჩარჩოებს: *ზემოთ* და *წინ* // პოზიტიური მოვლენები; *ქვემოთ* და *უკან* // ნეგატიური მოვლენები. თუმცა, მიუხედავად ამ მსგავსებისა, ქართულ პოლიტიკურ კომუნიკაციაში „*ზემოთ ყოფნა*“ ყოველთვის არ ნიშნავს პატივსაცემ სტატუსს და მას ყოველთვის არ აქვს პოზიტიური კონოტაცია. მაგალითად, „*ზემოდან ყურება*“ ნეგატიური შინაარსის მატარებელი მეტაფორაა და პოლიტიკური ელიტის ქედმაღლობაზე მიუთითებს; „*ზემოდან წამოსული გადაწყვეტილება*“ ძალაუფლების ვერტიკალსა და ავტორიტარიზმზე ამახვილებს ყურადღებას; „*მიწაზე დაშვება*“ კი შესაძლოა პოზიტიურიც იყოს და ნიშნავდეს რეალო- ბისადმი თვალის გასწორებას, ამომრჩეველთან ახლოს ყოფნას და მისი რეალური პრობლემების დანახვას.

საგულისხმოა, რომ პოლიტიკურ დისკურსში ადგილი აქვს ორიენტაციული მეტაფორების დომენთაშორის გადანაცვლებასაც, რაც ვლინდება შემდეგ მაგალითებში: სოციალური სტატუსი („*ზემდგომი პირი*“, „*ქვედა რგოლის წარმომადგენელი*“), ძალაუფლება („*ზემოდან ყურება*“), მორალურ ღირებულებაზე მითითება („*ფსკერზე დაშვება*“), განვითარების დინამიკა („*ქვეყანა წინ მიიწევს*“, „*ქვეყანა ჭაობში ეფლობა*“).

3. დასკვნა

მიუხედავად იმისა, რომ ორიენტაციული მეტაფორები (*ზემოთ/ქვემოთ*, *წინ/უკან*) უნივერსალურ ფიზიკურ გამოცდილებას ეფუძნება, მათი კონკრეტული ენობრივი რეალიზაცია ქართულ პოლიტიკურ კულტურაში შედარებით

უფრო პოლარიზებულია და ხშირად ავლენს ეთნოსპეციფიკურ ხასიათს. მაგალითად, „*მიწასთან გასწორება*“ ქართული ენობრივი ხატია, სადაც მიწა აღქმულია არა უბრალოდ ვერტიკალური ღერძის დაბალ წერტილად, არამედ ღირსების წართმევის სიმბოლოდ. ინგლისურენოვან ტექსტებში გამონათქვამი *'raze to the ground'* ძირითადად შენობების ნგრევასთან ასოცირდება, ქართულ პოლიტიკურ მეტყველებაში კი იგი პიროვნული ან ინსტიტუციური განადგურების, დამცირების მეტაფორაა.

ეთნოსპეციფიკური თვალსაზრისით საინტერესოა „*უკანა ეზო*“ მეტაფორაც. მაშინ, როდესაც ამერიკულ კონტექსტში *backyard* უბრალოდ გავლენის სფეროს (მაგალითად, ლათინურ ამერიკას) აღნიშნავს, ქართულ პოლიტიკურ მეტყველებაში მას ტრავმული კონოტაცია აქვს, ასოცირდება ეროვნულ უსაფრთხოებასთან დაკავშირებულ შიშებთან, სუვერენიტეტის დაკარგვასთან და რუსული იმპერიალისტური გავლენების ქვეშ მოქცევასთან. თუკი ამერიკელისთვის *'America's Backyard'* („*ამერიკის უკანა ეზო*“) დომინაციის გამომხატველი მეტაფორაა, ქართველისათვის „*რუსეთის უკანა ეზო*“ დამცირებისა და საფრთხის სიმბოლოა.

ქართულ პოლიტიკურ მეტყველებაში ასევე სპეციფიკური შემთხვევაა „*უკან დაბრუნების*“ მეტაფორაც. ინგლისურენოვან დისკურსში *backward* მეტაფორა ძირითადად სოციალურ-ეკონომიკური რეგრესის, ლიბერალური ღირებულებების დაკარგვის აღსანიშნად გამოიყენება. ქართულში კი დაბრუნების მეტაფორა კონკრეტულ ისტორიულ ტრავმას უკავშირდება და რუსულ ორბიტაზე, 90-იანი წლების ქაოსში დაბრუნებასთან ასოცირდება.